

MİR СҮЛЬ ФИД МИР FRIEDEN PA

В'єтнамда мұнарибаник даяндырылмасы дүнийның бұтуы сұлы-
севар адамдарыны севиндірміш, мұнариба гызыштырааларың исе
газзебинә себеб олмушудар.

Рассам Г. Оганов

КИРИПИ

БАШ КИРЛӘЙӨНЛӘР

Эли Байрамлы району колхоз иншааты ишләри идарәсүннөн рәиси Нәчәфгулу Элизадә чотканы габагына гоуб нағгесаб чәкири.

— Газ-сеткалы памбыггурудан бина 4, бригадаларда памбыггурудан бина—30, талвар—11, асфалтлы мейданча—24, чомиси—69 об'ект... Бунлары тикмәк үчүн варымыздыр—тахта-шалбан 1040 кубметр, сement—21 тон, кәрпич—114 тон...

О бойнунун далыны гашыйыб фикирләшиді вә дәриндән бир аң чәкири өз-өзүнә деди:

— Август айынын 1-дә бу биналарын һамысы тикилиб гурттармалы иди. Амма неч ики даши да бири-биринин үстүнә гоймамышыг... Йох, дүнән ағыллы иш көрдүм, райком катиби илә данышым, ерими дәйшишиб башга ишә кечәйәм, мүэллим бабанын бирийәм, мән бу бетонун, тахтанын, кәрпичин ичиндә нә үчүн галыб адымы бәндам эләйим.

Элә бу заман район ичраййә комитетсинин сәдри Чәфәров йолдаш да өз кабинетиндә фикирләшири: „Районумузда колхоз иншааты ишләри пис кетмир. Апрелин 8-дә бу

мәсәләни ичласызында музакирә этдим, майын 24-дә бир дә музакирә эләдим, дедим бунлар азлыг эләйир, июлүн 22-дә бир дә музакирә эләдик, протоколлар назыр, һәр ичләсда да ики дафа чыхыш эләмишем, көрүм инди памбыгынымыз планы нечә долмаз?..“

Памбыггурудан биналарын тикилмәси нағында тәкчә Эли Байрамлы районунда дейил, республикамызын баштаға районларында да фикирләшириләр, көтүр-гой эләйирләр, дүшүнүрләр, амма һәлә көзә бир шей дәймир.

Бәрдә району колхоз иншааты ишләри идарәсүннөн рәиси Дадашов да дәриндән нәфәс алыб, өзүндән разы налда дейир:

— Иш элиндән мачалым йохдур, башымы гашымага да вахт да билмирэм.

— Бәс тикнити нә вәзиийәтдәдир? — Тикнити о вәзиийәтдәдир ки... Сөзүн дүзу, һәлә онларын барасында дүшүнмәй һөнбә чатмайыб. Амма тахта-шалбан, бетон, кәрпич назырламышыг.

— Нә вахт тикмәйә башлайчагсыныз?

— Вахт дейендә... Йәни бүтүн биналар кәрәк, августун 1-нә гәдәр назыр олайды, одур ки, фикирләширик. Дейәсән тикмәйә башлайчагыг...

Бәрдә районундакы „Правда“ колхозунун сәдри Рәчәб Эһмәдов илә Сталин адына колхозун сәдри Гәләмназ Аббасова исә сәс-сәсә вериб дейирләр:

— Биз бу бәрәдә неч фикирләшмирик вә тикмәйә дә башламаячағыг. Бәлкә яғыш олмады, памбыг да исламнады, өзүмүзә на үчүн эзиййәт верэк.

Мир Бәшир районунда да памбыггурудан биналар нағында фикирләшән йохдур. Чүнки бу мәсәләни һамыдан табат район колхоз иншааты ишләри идарәсүннөн рәиси һәсәнов фикирләшмәли иди. О да фикирләширик, амма биналар нағында йох, кечмиш пешәсинә тайытмаг нағында.

О, вахтилә районда тичарәт системинде ишләйирдиди, магазиннәрдә, амбарлarda, дүкәнләрдә, сәмәкханаларда чох яхши күнләр кечириб. Гәза неч көтирибса, инди о, колхоз иншааты ишләри идарәсүннөн рәиси олуб, амма кечен күнләр неч ядлан чыхармыры, һәрдән бир элини гулағынын дигине гоуб, сәкән үстүндә дейир:

„Күнләр о күнләр иди, заман о заман иди...“

Һәркә Мир Бәшир район тәшкүлатларынын башчылары памбыггурудан биналарын иншасы илә мараглансайтылар, индийә гәдәр 3 газ-сеткалы бина, 30 памбыггурудан бина, 8 талвар вә 20 асфалтлы мейданчанын тикилмәсінә чохдан башлаярдылар.

О, галды Сәлян районуна, бурала ишләр лап мәзәлини дарып—колхоз иншааты идарасы вар, рәиси йохдур. Бу, бир тәрәфдән РИК сәдрина вә райком катибләrinе үректирәк верир. Хәбәр аланда чаваб верирләр ки, „һәлә рәис тапмамышыг, идәрә башсызыдыр, әввал фикирләширик рәис тапары, соңра да биналар мәсәләсінә бир тәһәр чәкәрик“. 4

Һүсенин Тағызадә адлы бириси өзүнү мүһәндис адландырып—колхоз иншааты идарасында техник вәзифасында чалышыр. Әслинә баҳсан һәлә онун техники савадынын олуб-олмасы шуббәлидир, мәсәлән о, лайиһәни охумаг лазым қәләндә дейир: „Зәйримар көзлүйүм яддан чыхыб өвдә галып. Бу гармагарышыг хәтләри вә қизылары яхши сечә билмирэм. Баша дүшә билмирам, гапы һансыдыр, пәнчәре һансыдыр“. Амма мааш چәлдәнинә имза этмәй қәләндә, Тағызадә өз адыны чешмәкзис дә тапыр.

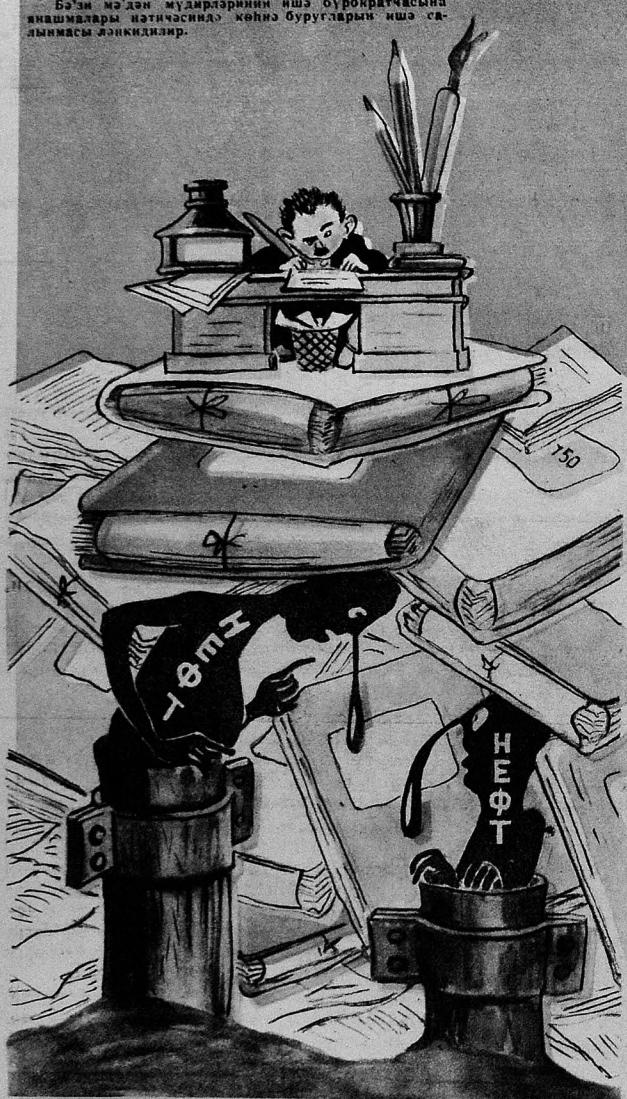
Бир сырға башга районларда да памбыггурудан биналар нағында чохданыра ки, фикирләшириләр. Нәттә Азәритти-фагын идәрә һәйәти дә бу бәрәдә фикирләширик ... аңчаг лазым олан тикнити материалларынын вә аваданлығы қөндәрмір. Әкәр бүтүн элагәдар тәшкүлатлар бу ишә үреклә киришсәйдиләр, республикамызыда бу ишә тикилмәли олан 115 газ-сеткалы бина, 700 памбыггурудан бина, 250 талвар вә 590 асфалтлы мейданчанын тикилиб баша чатдырыларды.

Памбыгынымыз яхши күнләрдә башланачагдыр, бу биналары тикмәли олан адамлар исә ерларинден тәрәннәк истәмиirlәр. Онлар отурууб фикирләшириләр ки, бу күнә кими тикмәнишикса, бундан соңра тикмәйин нә файдаласы, яхшысы будур ки, башымызы бир тәһәр кирләйиб или баша верәк.

3. ЗЕЙНАЛЛЫ

Рәссам Һ. АГАЕВ

Бәзин мәдән мудирләринин ишә бүрократиянын иншаатлары натыйчасында көнкүн буругларын ишә салынмасы жөнкелдизир.

НЕФТ: — Чох тәбәгәләр кечмишәм, амма нағыз тәбәгәсі гәдәр мәһкәм тәбәгә жөрмәнишәм.

ДАШҚАСӘН БАЙТАЛАРЫ

ОРС-лар үчүн мал кәлир,
Бастон, ишк, шал кәлир.
Фәнде хәбәр тутмамыш
Амбара дәллал кәлир.

Дашқасәндә ашхана,
Шөйрәт салыб һөр яна.
Дадсыз, яғсыз бишмишләр
Халғы кәтириб чана.

Йоллар үчүн план вар,
Дүзәләчәк, күман вар.
Амма нә тә'мир эдән,
Нә гейдинә галан вар.

Райпо алый машины,
Атыб гүссә дашыны.
Сәдәр илә шофери
Бөлүрләр дашбашыны.

Меңманхана дарыстал,
Нә дин, даныш, нә сәс сал.
Он чарпай долдуму,
Истәйирсән өләз гал.

Сөзләрим гулаг ас,
Мен сейләйим, сән дә яз.
Шикайт дәфтәрчеси
Дүкәнларда тапылмаз.

А. ҺАЧЫЕВ

Бәзи колхозлар суд вә юн тәйвили планларының һәлә дә ерина
стирмәмешләр. Хүсусида суд сағымы заң пис вәзийеттәдәдир.

ИНӘК:—Нәрмәтли һакимләр, биз дилсиз-агызызыз һейванлара бөһтан атмасын!
ГОЮН:—Бунлар сүдүмүзү дә итириб батырылар, юнумузу да.

АРХАЛЫ АББАСОВ

Күнләринг бир күнү тәмтәраглы кейинмиш бир гадын
Имишлидә күчә илә кедән бир кишини даяндырыб сорушду:
— Сән Гарадонлу МТС-инде ишләйэн Шүкүр Рәһимов
дайылсән?

Киши истәр-истәмәз чаваб верди:
— Бәли, Шүкүр Рәһимовам!

Суалына дүзүк чаваб алган гадын көзүнү юмду, ағзыны
аңда, дишинин дибиндән чыхан, ағлына кәлән нә варса на-
мысыны кишинин үстүнә яғдымы, соңра өзүнү танышлыг
верди.

— Мән дә Гарадонлу МТС-нин директору Аббасовун ар-
вадыя, Танылымны? Сәни бир Шүкүр эләрәм, бири дә бей-
рүндән чыхар. Ағзыны о ерә кәтирмисән ки, мәним әрими
ичласда тәнгид эләйирсан? Инди нечәсән көтүрүм чөлүн
дашыны чырпым сәнин башына. Эрим рүшвәтхордур, сән
нә, дөвлөтий машиналарыны өз чибинин хейрине ишләдир,
сән нә! Бизи кәздирмәйә апармаг учун һөкүмәттин 116 литр
бензинини яндырыб, сән нә. Бунлары эләмәйәкәндирсә даһа
нә директордур?

Шүкүр Рәһимов ону сакит этмәйә башлады:

— Мән ишин хатыры үчүн!
— Кәс, демагогун бири, демагог,— дейә арвад гышгыр-
ды. — Кишидә абыр гоймамысан ки, ишин хатыры үчүн!
Рәһимов, директору нә сәбәбә тәнгид этдийини сакит-
сакит арвада баша салмала чалышы:

— Йолдаш Аббасова, МТС-ин әнатә этдийи колхозларда
вәзийтә дөзүлмәз налдадыр. "Парис Коммунасы" колхоз-
зунун памбыг саңасини алаг басы.

Арвад ена дә онун сезүнү кәди:

— О алаг дейил, гамышдыр.

— Бәли, гамышдыр. Өзү дә адам бою...

— Элә адамларын да ичиндә гәмиш чохдур, сизин кими
бош-бош...

Шүкүр Рәһимов онун сезүнү кәди:

— Нечә йәни бош-бош данышмаг! МТС-дә олан 150
трактордан 73-ү ишләйир. Культиваторлар бәйру үстү
яттар. Кечән ил памбыг тәһвили планыны өдәйе билмәдик,
бу ил өдәмәйә дә үмид галмайыб. Бәс бунун ахыры неча

олача? Бәс Аббасов нә фикирләшир?

Эринин адыны эшидән тадын енә дә чыгыр-бафыр салмага
башлады:

— Дедим сәнә, әримин адыны чәкмә. Кет өз ишинлә мәш-
гүл ол. Районун дәрди тәк сәнә галмайыб.

— Ахы мән Гарадонлу МТС-нин ишчисийәм. Мәним
вичданым йол бермір ки, Аббасовун фырылдагларыны
көр-көре сусум. Мән һәлә әринизинең ихтисасы олмаян
Гарагашлы кәнд сакини Эли Гулневдән 400 манат алый,
ону тракторчу тә'йин этдийини, идарәдә нең кәсә һесаб-
лашмадығыны, ишдә атаманлыг, өзбашыналыг этдийини
демәмишәм. Онун бүтүн фикри-зикри өз айләси, өз чиби-
дир.

Шүкүрүн ахырнычи сезү арвады чин атына миндирид. Һирсендән додаглары әди.

— МТС-ин чөрәйи саны тутсун. Сән һәлә әримин элинин
алтында ишләй-ишләй бу оюну чыхардырсан!—дәйә зәриф
бармағы илә Шүкүр һәдәләди вә гышгыра-гышгыра әлавә
этди:

— Мәнә гурбан оласан әкәр сабаңдан МТС-дә ишләсән.
Сәнин приказыны бу saat вердираңайәм.

Арвад кетди өз дедий кими дә әләди. Сабаңысы күнү
механик Шүкүр Рәһимов, һәтта Шүкүрүн бачысы оғлу ком-
байчы Мәммәдәли дә ишдән говулду.

— Ди кедин, — Аббасов деди. — Сиз элә билирсиниз мән
тәнгиддән горхан адамам.

Бу яхынларда өзбашыналыг этдийи вә тәнгиди бօғдуғу
үчүн Аббасовун мәсәләсіни илк партия тәшкілатында мұ-
закири этдиләр. Микайыл Аббасов әзвәт ичласа кәлмәк ис-
тәмәди. Өзүндән балача ишчиләрә бир ичласда отурмагы
гейретина сыйыштырмады. Соңра фикир эләди ки, кетмәсәм
дайылар горхду.

Элачы кәсилдіп ичласа тәк кәлди. Ичласда аяға дуран,
сөз алый данышан һамы Аббасовун ярамас һәрәкәтләрinden
данышды. Чин вурду кишинин башына. Истәди элә бурадача
ону тәнгид әдәнләрин әримин вериб һамысыны ишдән гов-
сун. Аннаг жаңырғанда аяға галхы, ичласда отуралар-
ла тәрс бир көзәр салып, ичласдан кетди вә йол узуну
өз-өзүнә дейинди:

— Нейғи ки, арвад янымда дейилди, йохса сизин чава-
бынызы айры чүр верәдим.

Б. ГӘФУР

Гийбэт

Өлийэри Рүшвэтэздэ эризэ гэбул эдир

РАЙОНУМУЗДА НӨ ВАР НӨ ЙОХ?

(Мэдмэд дайынын мэктубларындан)

Эзиз эмоғлу... мэктубуна алыб чох шад олдум. Амма нэ демэк истэдийини яхши баша душмэдим. Язырсан ки, ораларда нэ вар, нэ йох? Амма айлын демирсэн ки, сэни нэ марагландырырь... Эвимизэ нэ вар, нэ йох, я районумузда? Она кэрэ дэ мэн һэр икисиндэн язмаг гэрарына кэлмишэм.

Эмоғлу, кефим яхши дейил. Пулумуз вар, амма истэдийимизи ала билмэрик. Яхши ки, гоншулуумузда 5 номроли совхозун фыла тэчнээц шөбэсийн вармыш... Элэ билмэ ки, районумуздаки Райкоопитифагын магазинээриндэ нечнэ о тапылмыр. Ширэ салмын маниасы, киф атмыш папирос, тахач олмуш приник, араг, чахын на гадэр истссэн вар. Сэнэе маллары дуканларымын да эзэ о саидыр. Гышда яз. малы бол олур, инди дэ хейли юн мал вэ галош кэтириб-лэр.

Эмоғлу, яхши эв-эшик дүзэлтмишик, амма ишыг, сүя һэрэтик. Районумузда электрик стансиясы вар, ишиг пулуун да айбай веририк, матору да тэз-тэз секүб тэ'мир элэйирлэр, амма ишиг узү көрмүрүк. Сү сарыдан да хачалэтлийк. Районумузда бирч аргезиан гуносу газыйыблар. Онун да сүонун ичнэндэ адам район тэшиллэларынин ерига утанаар. Дана намамын демирэм, чунки бу мэлум мээслэдир.

Эмоғлу, соруша билэрсан ки, бу ишлэрэйнэйнээрэй на дэйирлэр? Мэн онларын гэти фикирлэрини билмirm, амма эшиглийнээм ки, эрэгтэй сарыдан онларын да дадына совхоз чатыр.

Районумузун яхши кениш күчлэри вар. Амма бирч гарыш ерда дэ асфалт, я даш дөшэмэй йохдур. Яхши шэхэр багымыз вар, дэврэснин насары йохдур. Багын яхши хийбанлары вар, амма отурмага скамясы йохдур. Багда бир гашэнк эмэхканы вар, ичэрийнде смэйш шей йохдур. Кечэн һэфтийн бир гонагынла орая йолул душмушуд. Дедилэр: «Емэж сарыдан үзү гарайыг...» Сонрадан нэ фикирлэшилэрсэ, бизим учун гайганаан назырлальдар, хияр кэтириллэр. Пул нарг-несабына — кэлэндэ эмек пайланяа дели:

— Отуз манат верэчэксиниз,
— Ай бачы, алты юумурта, бир хияр, дөрд
йүз грам чөрж отуз манат эмээж ахы? —
дэйэндэ гыз додагыны бүзүб кетди вэ бу-
фетчи илэ нимлэшшэрэк енэ янымыза га-
йтыды:

— Яхши, ийирми манат верин.
— Ахы, ийирми манат да чохдур.
— Эши, нэ чэнэ-богаз элирснин, нэ ве-
рирснин, верин до. Мудиримиз тапшырыб
ки, гиймэд уста чэнэлэшшэйин. Их верслэр
алын.

Эмоғлу, экэр бу тэрафдэн йолун дүшсээ
бизим ушаглар учун беш-алты тээз чадлан
чыхан романлардан, шеир китабларындан
ал кэтир. Бурада китаб үзүн нэсрэтик...
Китаб магазинимиз вар, сатычсыз да вар,
магазинда чохлу китаб да вар, амма оранын
очигы вахтын көрмүрүк ки, кедиб китаб
алаг. Каһ тэйвил-тэслим олур, каһ тэфтиш,
каһ да мудир Бакыя кедир.

Эмоғлу, сэндэн бир тэвэггэйм дэ вар. Ба-

кыда яхши бир вэкил тап, ондан соруш, өйрэн көр эв кирайэсни вермэйэндэ адама нэ чэза верирлэр, чунки бизим гоңумлардан, район халг маариф ше'бэснин мудирин Эли Эйвазову эв кирайэсийн сарыдан чох ин-чидиллэр. Аз гала кишини мэнжамэйэ ве-
рирлэр ки, 887 манат борчун вар. О күн-
лэри чагыртлырыб хейли данламышам:

— Ай саггалы агармыш, айда 23 манат
нэдир ки, вермэййб өзүнү шэрэ салмысан.
Чавабында дейир: «Районумузда ким эв ки-
райэсийн верир кий, мэн дэ верим. Орта мэ-
тэбэн директору Орчуковун 277 манат, МТС-
ин баш зоотехники Эсэдовун 409 манат,
муфэттиш Егановун 396 манат, вэкил Аб-
басовун 459 манат борчу вар...»

Дейир:

— Бирдэн сэни прокурора-зада ве-рэллэр,
яхши дүшмээз.

Дейир:

— Эв кирайэсни лэнkitмэк ганунсуу
иш олсалды прокурорун катиби Чалал
Элиев 25 айлыг борчуну өлдөрдүү... Мүх-
тасээр ки, эмоғлу, сон өйрэн көр бу ишин
устундэ бизим танышлара бир шей эл-
мэлдэр ки?

Эмоғлу, бизим районда белэ энвалат чох-
дур, амма гулаг асыб энчам чэкэн йохдур.

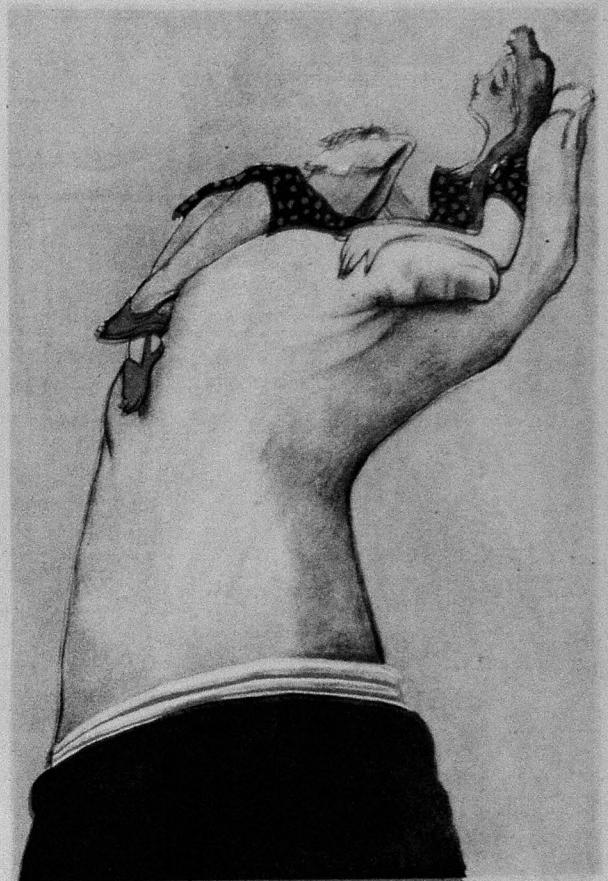
Мэктубу Дашибурун стансияындан йола
салырал. Бурага марожна емээж вэ лимонад
ичмэй кэлмишэм. Кедэндэ дэ нефт алыб
апарачагам, чунки Ждановда белэ шийлэр
тапылмыр.

Нэлэлэлик бу гэдэр.

Имза; сизин Мэдмэд дайы.

Рәисин башынын бейүү

Ери мөһкәмдир – Назирликдә ону бәрк саҳлайырлар

Дрэ-каль

Бир неча илден бери Бузовна бағларында амал калмыш ағчаганадлар артыр. Оналарга мұбартоз әптерләмүр.

Гулаг ас бир килемдік вар сәнә ай Кирпи дайы!
Түкләрим биз-биз олур хатирә салдыгча яйы.
Эләир башымыза бағы чәһәнәм үч айы;
Бу зәһәр дилли, илан көзлү, мүзүрр ағчаганад.
Тәгети, сәбрі кәсир, чаны үзүр ағчаганад.

Мән дейирдим, Бакы истисә, Бузовнасы да вар.
Хәзәрин саһни, хош кәзмәли зонасы да вар.
Нә билим яй кечасинде белә зуринасы да вар.
Юхуму эршә чакиб инди мәним ағчаганад,
Чанымда олду әчәб ганлы гәним ағчаганад.

Ел кәсир, „Дыз!“ эләйін хөйли явашдан дейинир.
Элә бил молла Түкәзбанды обашдан дейинир.
Онныр чолма-очууг, вай енә башланды лейир,
Күн ки, батды буюрур мәрдүмазар ағчаганад.
Элә зәннә этмә ки, бир күн йол азар ағчаганад.

Кәр мичәткән гурасан үстүнә динчәлмәк үчүн,
Элә бил нештәри вар аг чунаны дәлмак үчүн.
Нә ичәзе, нә дә рүхсөт сорушур кәлмәк үчүн
Чимирә, мүркүйә дә вермир аман ағчаганад,
Кәни үүр'етле, кәни аста учан ағчаганад.

Рәһми йох, инсафы йох, инсана дүшмәнді, нәди?
Дәләдүздүр, гочудур, йохса, хулиганды, нәди!
Элә санчыр ки, дейирсән, бәдәним янды, нәди!
Нә рәвадыр ки, белә нәкм сүрә ағчаганад,
Халғы әнчир долу бағдан көчүрә ағчаганад.

Сән хәял этмә ки, мән ашиги бу вәһмә алыр,
Кечәләр нәр тәрәфа ағчаганад налә салыр.
Саныйбы ағлатмадыры нә ири, нә хырда галыр.
Дағылыбы қәндизини нәр ерина ағчаганад,
Багчая, һәм пионер лакеринә ағчаганад.

Бир заман Ев аға дүшсәйди йолун бирдән әкәр,
Ейәкәни сани мин ағчаганад сүбнә гадэр.
Орда тәлбир төңүб, көр нечә мәнән әйләндер.
Кәсдилар наслани, йох олду тамам ағчаганад,
Инди дә бурда тапыбырь бизи хам ағчаганад.

Дәрдими мән сән яздым ки, тапыб чарә мәнә.
Гойма вурсун һәшшәрт нәр кечә мин ярә мәнә.
Сән яхысан, телефон чәк, баша сал бары енә,
Сөйлә сәннийә нәзәрәттүйин: ай һәзәрт!
Гоймайын көлмәчәләрдә дирилир ағчаганад,
Нә нәзакат, на әдәб тарзи билир ағчаганад.
Ека бир лакера бәседир баала бир ағчаганад,
Гоймайын көлмәчәләрдә дирилир ағчаганад.

АШЫГ МӘННА

ЧЭБРАЙЫЛ РАЙОНДАН тарихи айдалары

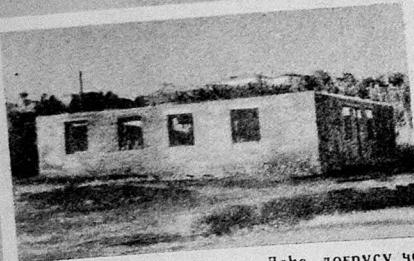
Шакилләр баханлар этираз эдеб дейе биләрләр ки, бу, ярымъыг галмыш тикилиләрин тарихи айдаларда нә дахли вар. Тарихи абиәт она дейирләр ки, гәдим заманлarda тикилинин вә алимләр олларын тарихи ила мараглансын.

Шакилләр исе тикилмәкә олан ярымъыг биналардыр ки, һамысы да бу күн-сабаң назыр олачаг...

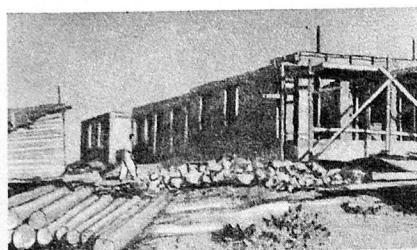
Эдегнигатдә исе белә дейил. Бу биналарын һәр биринин чох гәдим вә гәрибә тарихи вар.

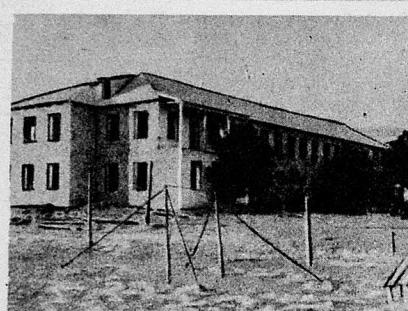
Тарихи биналарын эн чаваны шакилләки бинөврәдир. Бирчә ил бундан эзвэл бу ердә бир мартабали эвләр вар иди. Азәрбайчан ССР Коммунал Тәсарруфаты Назирлий Чәбрайыл районунда мәйманхана тикмәйи гәрара алана о эвләри сөкдүрүб, ишият саһасын насар чәкдирдән, бинөврә газылды... Чәбрайыллылар да севинидиләр ки, 1954-чу илин орталарында икى мартабали мәйманхана бинасы район мәркәзини көзәлләшdirәк... Инди илин еди абыны туб, амма бинөврә неча вардиса элә галыб, дашы-даш үстә гоян олмайыл. Гапы-гоншу да бахыб көрүр ки, исе кетмир, мейданчыны насарларыны сөкүп апарырлар.

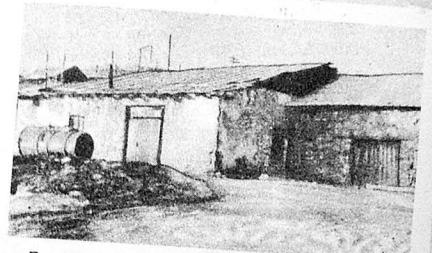
Бу бина чөрәкханадыр. Даңа дөгрүсү чөрәкхана олмалы иди. Азәрритифагын көnlү олсады бураны үч ил бундан эзвэл тикиб гурттарарады. Чәбрайыллылар тәээ чөрәкханада бишән чөрәкләри емәй үмидинде икән эшитдиләр ки, ишият ишине бурахылан пуллары сийбләр... Азәрритифагда исе дейирләр пуллары сыйен-зад йохдур, һамысы ганунла хәрчләниб... Инди элә, я белә, бина үч илдир ки, бу налдадыр.

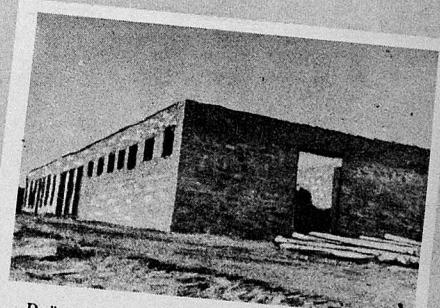
Бу бинанын бинөврәси гоюланда мәнзилә эңтиячы оланлар вә башга шәһәрләрдән Чәбрайыл ишләмәйе қалиб, кабинетләринде ятандар севинидиләр ки, икى мартабәли яшайыш бинасы назыр олан кими мәнзил алачаглар. Амма тикинти ишләри Гарякин тикинти канторудан алышыб, Степанакерт районларасы тикинти идаресине тәһвил вериләндә үмидләр биша чыхы, чүкни ишият канторонун ишчиләри һәләлик бинанын энини, узунуну өлчүр вә индийе гәдәр хәрчләнән пулларын гарг-несабыны чәкирләр.

Азәрбайчан ССР Маариф Назирлийинин сияхиләрнәк язылары инансаг бура мәктәбидir. Ичәрисиндә йүзләрлә шакирд тәһсил алыр. Һәгигатдә исе шакирдләр гоншу эвләрин һәйтләрнәндә, учуг-сөкүк дахмаларда, яхын кәндін клубунда дәрс охуюлар. Үч илдир Маариф Назирлий он-онбеш күбметр тахташалбан тата билмир ки, шакирдләри эвләрдән үйгыштырыб, бир ерә топласын.

Бу электрик станциясы да бир айдыр тарихи биналар сыррасына кечиб. Сую гурууб, рулуб. Айда-илдә бир дәфа ишләйәндә дә тез матору даяндырырлар. Станциянын эсл са-«Азкоммуненергогун» Гарякин - бирләшмә-сидеир». Оранын рәсиси көзәйир ки, Бакыдан мүәндиң калсın, Кировабаддан сement жытирилсін, Мардакертдә тахта-шалбан назырлансын, Гарякиндә шифер дашинын, о да ласын.

Районун эн узаг сәфалы бир ерindә ти-килән бу языг бинанын он бешә яшү вар. Ийирми олдугуну да дейирләр. Амма бинанын баш гапсынын үстүндөкى языдан мәлүм олур ки, ишият ишләри 1938—39-чу илләрдән башланышыр вә Азәрбайчан ССР Кәнд Тәсәрруфаты Назирлий бурада районларасы зообайтарлыг мұалимханасы тикмәйи нәзәрдә тутубмуш...

Бу яхында мұалимхананы тикилишина тәзәден башламаг истәйбләр, аңаг бинанын тәләйнәсисин тата билмәйбләр.

Инди инандыныз ки, бу биналарын һамыс тарихи биналардыр. Рәhbәр тәшкілатлардан района кәләнләр бу тикинтиләри кәзир вә hейфислендерләр ки, йуз миниләрлә дөвләт пулу сарф олунуб, нағылчысы исе йохдур... Чәбрайыл район ичәйиә комитасы исе тез-тез назирликләре телеграм, мактуб көндәрир вә сорушур ки, «Но тәһәр олду, бәс на үчүн кәлиб ишият ишини давам эләтдиримирсиз?»

Дәйирмана чатанда көрдүм гапылары баглыдырып. Адамлар һәра бир тәрәфдә көлкөләниб, ширин сөһбәт эдирдиләр. Яхынлашып, бир нафәрдән хәбәр алды:

—Көрсән Муса киши нә ваҳт кәлиб чыхар?

Һәмин адам арам-арам сол бейру үстүндөн сағ бейру үстүнә чеврилиб чаваб верди:

—Бачоглу, соч һөвсәласиз адама өөшшайырсан. Бир узан, үч-дөр күн раһатлан, о ваҳта гәдәр кәлиб чыхмаса бу суалы веरарсон.

Иши белә көрүб, чувалы далымга атдын. Кор-пешман кери гайытмалы олдум. Йолу яры элемишдим, Мусая раст кәлдим.

—А киши,—дедим,—нечә күндүр нарадасан? Чамаат сәнин йолуну көзләйир?..

—Нечә хәбәр алма, дост, ишә дүшмүшәм, бу saat Хыллыдан, прокурорлугдан кәлирәм.

—Олмай экәр-екисийн чыхыбы?..

—Эксинә, артыгым чыхыбы.

—Нәйин артыг чыхыбы? Нә гәдәр?

—Арвадым, езү дәни нәфәр. Прокурор суал этди ки, «Вәтәндаш Муса! Сияңи үзәр нечә аравадын вар?» Дедим бүтүн Гарагашлы канди билир ки, өмрүмдә вүр-тут дөрд аревад алышам. Деди: —Йох, мөтәбәр мәнбәләрин вердий хәбәрә көрәсан дүбәлдүз алты дәфә эвләнмисән». Нә гәдәр андаман эладим ки, мәнбәләр икисини артыг салылар, инанмады. Деди: —Көт фикирләш, көзән дәфа чагыранда дүзкүн ифадә веरәрсән: Инди кедирем фикирләшәм; аревадларын икисини на чүр разылашдырып ки, мәним аревадларым олдулгарыны дансынлар. Чүнки прокурора дөрд аревад демишәм, кәрәк сөзүмүн яланы чыхмасын.

Ә. РУСТАМОВ

КИРПИ КӨМӘК ЭЛӘДИ

«Кирпи» журналынын 9-чу нөмрәсіндә дәрч эдилмиш „Лаваш әһвалаты“ сәрлөвхәли фел'етонда Бакы шәһеринде лавашын, дағлы чөрәйинин вә башига бир сырға чөрәк нөвләринин чох аз вә кейфийтесиз биширилмәсі тәнгид эдилмишиди.

Һәмин фел'етон Азәrbайҹан ССР Эрзаг Маллары Сәнает Назирлийинин коллекциясында мұзакира олунмуш, көстәрилән ногсанларын тезликлә арадан галдышырмасы үчүн талбир көрүлмүштүр. Коллекция сентябр айынын 15-дән әтибәрән Бакының чөрәк заводларында һар қүн 6 тон тәндири чөрәйи 2,5 тон лаваш биширилмәсini гәрара алмышды.

Журналымызын 6-чи нөмрәсіндә дәрч олунмуш „Көһнә борч“ сәрлөвхәли фел'етонда Маштага районунда яшаян зәһмәткешләрдән субайлыг веркисинин дүзкүн алышмамасы язылышды. Маштага район ичрайиә комитәсіндән редакциямыза билдириләр ки, һәмин фел'етон район малийә ишчилериниң йығынчағында мұзакира олунмуш вә фактларын тамамилә дөгру олдуғу тәсдиғи эдилмишиди.

Район ичрайиә комитәси субайлыг веркисинин дүзкүн топланмасы вә һагсыз олараг бу веркійә чәлб эдиләнләрдән борчларын алышмамасы һагтында гәрар гәбул этмишиди.

Зәрдаб район ичрайиә комитәси редакциямыза хәбәр верири ки, „Кирпи“нин 8-чи нөмрәсіндә дәрч олунмуш „Ики һәмкәндлиниң сөһбәти“ сәрлөвхәли фел'етонда көстәрилән фактлар тамамилә дөгрүдүр, район мәркәзи магазининин сатычысы Ағағүсейн Мәммәдов вәзифәсіндән азад эдилмиш вә Зәрдаб зәһмәткешләрин мәдәни-тичарәт хидмәтини яхышылашдырмаг үчүн лазымы тәдбириләр көрүлмүштүр.

Астраханбазар район ичрайиә комитәсіндән редакциямыза хәбәр верири ки, журналымызын 6-чи нөмрәсінде дәрч олунмуш „Адамдойән мүәллім“ сәрлөвхәли фел'етонда көстәрилән фактлар дөгру олдулганда мүәллім Мирзага Рустемов һәмин мәктәбдөн чыхарлымышды.

Редактор—әвәз Садыг. Редакция һейәти:—Сүлейман Рустем, Сабит Рәһман, Сүлейман Мөлкөв, Казым Казымзәдә, Гулам Мәмбәдиш, Рза Шаһырхалиев.

«Коммунист» газетинин нәшри. Редакциянын адреси: Бакы, Коммунист күчәси, 1-13, 4-чу гана, 2-чи мартаба. Тел. 3-17-27. Абунә гүймәти: алдығы 3 манет.

ФГ 66717, Сифарын № 505. Тиражы 40 000. Катыс форматы 70×105. Чанын нөхаздан көр 19 VIII 51

Азәrbайҹан ССР Мәденийиет, Назирлийинин 26 комиссар атына мәтбәесен. Бакы, Эли Б-

Рассам П. ШАНДИН

05
К 71

Рисунок Г. ХАЛЫГОВ

